

NAŠE DIAGNÓZA SOUČASNÉ SPOLEČNOSTI

„Civilizace kolabují na těch faktorech, na kterých vyrostly.“

Miloslav Bárta, egyptolog

Již delší dobu pozorujeme, že současná společnost vážně churaví. Její hlavní motory růstu přestávají fungovat a naopak vedou postupně do destrukce. Ptáte se: „Proč a jak se to mohlo stát?“

Níže nabízíme své vnímání současného dění ve společnosti, která z našeho úhlu pohledu byla a je založena na dvou motorech: tržní ekonomice a přirozeném právu realizovaném zastupitelskou demokracií. Oba motory, které „naskočily“ nástupem novověku, vytvořily podmínky zajišťující občanům možnost růstu, budování rodin, firem, a do té doby nevídaný blahobyt a využívání získaných svobod.

V průběhu doby však oba motory ztrácely výkon a dnes jsou před kolapsem. Ne snad z důvodu „opotřebení“, ale z důvodů daleko vážnějších: samotný princip jejich fungování je významně narušen.

První motor – tržní liberální ekonomika – byla vybudována jako soutěž vedle sebe podnikajících subjektů na trhu. Můžeme to přirovnat **horizontále**. V současnosti koncentrace a monopolizace trhu dosáhla takové úrovně, že nadnárodní giganti ovládají celé resorty od surovinových zdrojů, přes zpracování a výrobu, distribuční sítě až po servis či až k likvidaci produktů. Tento motor tržní ekonomiky se dostává díky nesouměřitelnosti konkurujících si subjektů do kolapsu. Signály jsou vidět všude kolem nás. Monopolní ekonomika pracuje ve formě **vertikály** a to je destruktivní.

Druhý motor – zastupitelská demokracie – má také vytvářet podmínky pro občana, aby mohl růst. Smyslem tohoto nástroje ve společnosti je, že si občan volí svého zástupce, který má vytvářet vhodné podmínky v jeho obci, regionu, státu či Evropě. Zástupce má hájit zájmy svého občana. Tento motor je koncipován jako **vertikála**. Realita? Když to zjednodušíme, tak v současnosti se politika jako věc veřejná zvrhla na jednu jedinou otázku položenou za čtyři roky k občanovi: „Jsi vpravo nebo vlevo?“ Tento motor se změnil v **horizontálu**, která však pracuje proti občanům, v zájmu nevolených a nikomu neodpovědných, samozvaných „elit“. Kontrolní mechanismus voleb v rukách občana byl znehodnocen. Politikům je vlastně jedno, zda půjdeme volit. Oni vědí, že se vždy nějak dohodnou na další volební období bez možnosti kontroly občany.

Druhý pohled na nemocnou společnost vychází ze stavu poznání člověka. Ten je dán úrovní znalostí a dovedností, které vycházejí z kombinace poznatků ve vědě, filosofii a případně víry. Člověk doufal, že v novověku mu poznání přinese blahobyt, štěstí, spokojenost a mír.

Zatímco v oblasti technické a technologické jsou jeho očekávání uspokojena měrou vrchovatou, v oblasti humánní je to bez nadsázky katastrofa. Jsme svědky dlouhodobě vysoké míry ideologické manipulace, která vede k zásadní dezorientaci významné části občanů a nevědomému přijetí principu „rozděluj a panuj“. V tomto smyslu je zotročuje a je přímou cestou k válkám a násilí. Jedním z dalších vážných důsledků je v našem kulturním okruhu bezbřehý individualismus, konzum a z toho plynoucí ztráta kulturní identity, vědomí sounáležitosti a smyslu bytí či hledání vyššího záměru.

Potřebujeme systémová stabilizační řešení, jejichž principy jsou uvedeny v následujících odstavcích.

PRINCIPY, NA KTERÝCH STAVÍME PROGRAM

1. SVOBODA NEODDĚLITELNÁ OD ODPOVĚDNOSTI

„Nečiň druhým nic, co nechceš, aby druzí činili Tobě.“

Podporujeme osobní, ekonomickou, politickou i náboženskou svobodu jako podmínku dalšího rozvoje společnosti. Jakákoli z těchto svobod však musí být nedělitelně spojena s odpovědností: čím více svobody, tím více odpovědnosti. Stejně tak konkrétní řešení musí být v rovnováze mezi svobodou „k něčemu“ (vlastní expanze) a svobodou „od něčeho“ (ochrana před expanzí druhých).

Příklady aplikací:

- míra odpovědnosti jedinců i skupin roste s rozsahem dopadů jejich rozhodnutí
- odvolatelnost politiků a úředníků
- zamezení negativního vlivu korporací na politiku a státní správu

2. MÍR A ZABRÁNĚNÍ VÁLCE VŠEMI MOŽNÝMI PROSTŘEDKY

„Mír je dohoda zúčastněných stran na hranicích a pravidlech.“

Podporujeme mírová řešení ve všech aspektech lidského a společenského konání (vycházíme z teze, že mír není opakem agrese, opakem agrese je přijetí otroctví). V současném prostředí je nutné akceptovat i to, že ne všechny zúčastněné strany mají dobrou vůli a čisté záměry. Naše snaha však směřuje k tomu, aby zúčastněné strany pochopily, že mírové řešení je vždy to nejlepší.

Příklady aplikací:

- skuteční uprchlíci ano, ekonomičtí migranti ne
- nikdy nebudeme stát na straně agresora (zjednodušeně toho, kdo odmítá dialog)
- prvotní řešení všech sporů metodou mediace
- návrat k přirozenému právu - justice musí hledat pravdu a spravedlnost
- jednoduchá pravidla a zákony, vymahatelnost práva

3. OTEVŘENÁ KOMUNIKACE ZA VŠECH OKOLNOSTÍ

„Hlas lidu, hlas boží.“

Podporujeme prostředí, kdy si každý může beze strachu dovolit svobodně vyjádřit svůj postoj a názor. Podporujeme svobodu slova, její omezení je možné jen v jasně vymezených případech, např. při vyzývání k násilí, které je na základě výzvy naplněno. Jsme přesvědčeni, že názor občanů musí mít přednost před názorem elit (lid je suverén). Bráníme jakékoli indoktrinaci a ideologické manipulaci, pravdu a řešení hledáme výhradně formou věcné diskuze.

Příklady aplikací:

- snadno vyvolatelné referendum
- vysoká ochrana svobody projevu
- zahraniční politika všech azimutů (snaha udržovat co nejlepší vztahy se všemi subjekty)

4. DECENTRALIZACE

„Rozhodování blízko občanů a pod kontrolou občanů.“

Podporujeme návrat účelného maxima pravomocí, rozhodování a odpovědnosti zpět do obcí a regionů. Není žádný důvod, aby naprostá většina centrálních úřadů sídlila v Praze. Odmítáme jakékoli dotační mechanismy, které preferují vybrané subjekty trhu na úkor jiných. Podporujeme takovou sociální síť, která je budována ze spodu a s daleko větším důrazem na prevenci a odstraňování příčin.

Příklady aplikací:

- revize norem EU
- peníze zůstávají tam, kde se reálně tvoří hodnoty = změna daňové soustavy a rozpočtového určení daní
- region má tolik prostředků, aby nebyl závislý na centrálních přerozdělovaných dotacích

5. SOBĚSTAČNOST

„Základní podmínkou skutečné svobody je soběstačnost.“

Podporujeme soběstačnost občanů, obcí a regionů. Podporujeme rozvoj lokální ekonomiky, pestrost nabídky se zvláštním zřetelem na diverzifikaci a decentralizaci základních zdrojů a distribučních sítí, tj. v potravinách, vodě, tepelné a elektrické energii. Podporujeme uvědomění, že nakupováním zboží a služeb vytvořených v blízkém okolí podporujeme lokální ekonomiku. Přírodní zdroje nesmí nikdo vlastnit, smí je pouze spravovat či užívat, a to vždy s ohledem na jejich maximální možnou ochranu a hospodárnost.

Příklady aplikací:

- podpora výstavby obecních zdrojů (např. kogenerační jednotky a další technologie)
- podpora komunitního charakteru vlastnictví těchto zdrojů
- podpora drobného a středního podnikání

6. UDRŽITELNOST

„Předejme zemi v lepším stavu, než v jakém jsme ji přebrali od našich předků.“

Člověk je součástí přírody a není pro něj možné se z přírodních vztahů vymanit. Podporujeme udržení biodiverzity a zdravého životního prostředí. Při všech činnostech je nutné započítat do nákladů produkce všechny tzv. negativní externality (například náklady spojené s obnovením poškozeného životního prostředí). Není možné se mít lépe na úkor budoucích generací.

Příklady aplikací:

- ochrana orné půdy
- návrat potoků a řek do jejich původních koryt
- zlepšení kvality vody (od zbavení se sinic až po růst obsahu hormonů)

7. STÁT A VLAST, TRADICE A KULTURNÍ IDENTITA

„Preferujeme vlastní tradice a kulturu.“

Existenci suverénního národního státu považujeme za podmínku udržení demokratického uspořádání společnosti. Vlastenectví pro nás není prázdný pojem, ale důležitá hodnota, které si vážíme a za kterou stojíme. Jsme si vědomi vlastní hodnoty vyplývající z našeho duchovního i kulturního dědictví. Jsme si vědomi kvalit a síly našich předků, které ctíme a na které navazujeme. Náš domov je NÁŠ domov a jsou vítáni ti, kteří respektují naše pravidla a kulturu. Nebráníme se inspiracím jiných kultur, ale shora diktovaný multikulturalismus uměle mísící neslučitelné hodnoty a vzorce chování považujeme za škodlivý.

Příklady aplikací:

- zajistit, aby armáda a další bezpečnostní služby hájily výhradně zájmy státu a jeho občanů
- podporovat český jazyk a publikovat díla Jana Husa, J. A. Komenského, zviditelňovat české historické i současné úspěchy v mediích
- ochránit kulturní dědictví a udržet ho na území ČR

8. RODINA, VÝCHOVA A PÉČE O DĚTI

„Tradiční rodina je nenahraditelná.“

Vytváříme podmínky pro stabilitu a rozvoj tradiční rodiny. Podporujeme porodnost a ty rodiny, kde matky dlouhodobě pečují o dítě „na plný úvazek“. Posilujeme odpovědnost rodičů za své děti; výchovu rodičů nemůže nahradit ani škola, ani jakékoli výchovné zařízení. Stabilní rodinu považujeme za základní podmínku přirozeného rozvoje zdravé osobnosti dítěte. Prosazujeme vzdělávací systém pestrý, svobodný, přístupný a podporující to, aby každý člověk našel své silné stránky a jejich uplatnění ve společnosti.

Příklady aplikací:

- daňové a jiné finanční úlevy pro rodiny s více dětmi
- společné působení školy, rodiny a místní komunity v základní všeobecné hodnotové orientaci dětí („nebát se a nekrást“, „mladší pustí sednout starší“...)
- zapojení rodin do veřejných aktivit v regionu

9. PRÁVA A POVINNOSTI

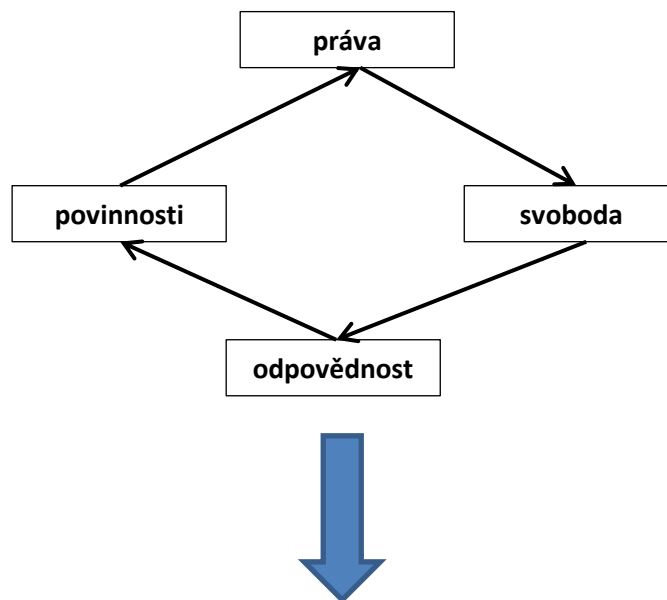
Každý člověk je od narození obdařen základními právy, která mu nelze odejmout za žádných okolností (například právo na život, spravedlivý proces atd.). Každý člověk může svá základní lidská práva rozšířit o práva občanská, a poté se přímo podílet na rozvoji a kvalitě občanské společnosti. Tato práva získává po splnění k tomu stanovených podmínek. Občanská práva jsou vždy v rovnováze s povinnostmi, například:

- Máme právo, ale i povinnost vůči svému zdraví (lékař může jen vytvářet podmínky, ale uzdravit se musí člověk sám).
- Máme právo, ale i povinnosti vytvářet dobré podmínky pro sebe a v rodině.

- Máme právo na čistou vodu, ale i povinnost se o vodu starat.
- Máme právo i povinnost být odpovědnými rodiči a vytvářet podmínky pro život svým dětem.
- Máme právo vytvářet podmínky ve společnosti v rámci dělby práce a zároveň máme povinnost se o společnost starat a být účastni na věcech veřejných.
- Máme právo využívat přírodních zdrojů, ale je naší povinností se o přírodu starat a udržovat NÁŠ DOMOV stále zdravý.

Příklady aplikací:

- chránit více oběti trestných činů, než pachatele
- návrat k domovskému právu
- být volen = bezúhonnost, předchozí zájem o „polis“ a vykonávání občanských aktivit

CESTA ODPOVĚDNÉ SPOLEČNOSTI